

și umanizând abstracțiile și convenționalismul, a fost personajul principal din *Acela care primește palme*, jucat de Compania Bulandra-Manolescu-Maximilian-Storin, în stagiunea 1929/1930.

În cadrul unui spectacol realizat cu multă fantezie și culoare de Soare Z. Soare, înconjurat de o distribuție aleasă, avându-i parteneri pe Gh. Storin (în rolul baronului Regnard) și pe Ion Morțun (în decăzutul Mancini), Ion Manolescu a știut să ocolească tot ceea ce era livresc în construcția acestui protestatar anarhic, a fost dramatic fără emfază, amar și distins în același timp, visător și sarcastic. Manolescu a reușit să redea durerea reținută și ascunsă sub masca ironiei, punând accentul pe momentele în care eroul își spune deschis părerea despre societatea coruptă pe care a părăsit-o, izolându-se sub masca clovnului de circ. Dragostea lui față de Consuela a fost realizată cu reținere, măsură și continuu efort de stăpânire. Până și finalul „profund melodramatic”¹, cum îl caracteriza un cronicar al vremii, a fost jucat cu multă discreție și adevăr.

În acest rol, Ion Manolescu și-a pus din plin în valoare remarcabila sa capacitate de a sugera profunzimea sentimentelor printr-un gest abia schițat sau o privire îndelungă și pătrunzătoare. Adeseori, Manolescu își completa gândurile prin pauzele pline de substanță sau schimbarea ritmului cuvintelor, care traduceau cu finețe mersul gândurilor și al trăirii interioare. „Ion Manolescu a umanizat abstracțiunea lui Andreev, a făcut-o vie”², nota același cronicar.

În această ultimă frază găsim nu numai o simplă constatare, ci însăși ideea de bază a rolului, perspectiva realizării lui de către actorul român, care s-a ferit de tot ceea ce era abstract, vag, construit în mod forțat. El a accentuat adevărul omenesc și trăsăturile individuale ale personajului, concretizându-i revolta cu mai multă tărie decât a făcut-o însuși autorul. Acela căruia Andreev nici măcar nu i-a dat nume, a căpătat în teatrul românesc o viață și o individualitate proprii. Tudor Teodorescu-Braniște arăta în ziarul «Dimineața» că Ion Manolescu a profitat de piesa lui Andreev, pentru a crea pe scenă un cm în toată plinătatea lui cmenească: „Manolescu a făcut în *Cel care primește palme* una din cele mai puternice creații ale sale. Demult nu l-am văzut pe excelentul actor punându-și în valoare marile lui însușiri, joc concentrat, sobru, lăuntric, coborîre pînă la cele mai tainice cute ale eului”³.

S-a arătat, de asemenea, că piesa încărcată de pesimism a avut un sens adevărat, mai cu seamă prin jocul actorului, care a dat o semnificație de protest uman și social retragerii în dosul măștii de paiată. Această idee este subliniată și de cronicarul «Rampei»: „Ion Manolescu a dat adevăratul sens pasiunii celui care coboară și se înalță pentru ca să primească palmele. A avut fiorul tragic în masca de paiată care acoperă o durere atroce și a știut să reliefeze sensul, să capteze atenția și căldura simpatiei pentru această paiată de geniu și pentru imensa ei suferință”⁴. *Acela care primește palme* a prilejuit și o

¹ * * * — *Acela care primește palme*, în «Lupta», 19 ianuarie 1930.

² *Ibidem*.

³ Tudor Teodorescu-Braniște, *Cel care primește palme*, «Dimineața», 23 ianuarie 1930.

⁴ V. Timuș: *Cel care primește palme*, în «Rampa», 23 ianuarie 1930.